

2 października 2018 r. - Międzynarodowy Dzień Bez Przemocy

02 paź 2018 8:36 Autor: Magdalena Szatanik

Międzynarodowy Dzień bez przemocy ustanowiony został na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/61/271 z dnia 15 czerwca 2007 r. Dzień ten jest okazją do „rozpowszechnienia przesłania o unikaniu przemocy, również poprzez edukację i zwiększanie świadomości społecznej”. Patronem dnia i działania bez przemocy jest Mahatma Gandhi, przywódca indyjskiego ruchu niepodległościowego oraz pionier filozofii działania bez przemocy, którego idee przyczyniły się do powstania „Dnia bez przemocy”. W dziełku „The Story of My Experiments with Truth” z 1927 r. Mahatma Gandhi pisał: „W chwilach zwątpienia przypominam sobie, że patrząc na bieg historii można zauważyć, iż prawda i miłość zawsze zwyciężały. Bywali tyrani i mordercy, przez pewien czas mogli oni wydawać się niepokonani, ale w końcu zawsze przegrywali – myślimy o tym, zawsze. Jaką różnicę robi tym, którzy umarli, sierotom czy bezdomnym to, czy szalona destrukcyjna siła nosi imię totalitaryzmu czy święte imię wolności i demokracji? „Oko za oko” czyni wszystkich ślepyimi. Jest wiele spraw, za które jestem gotów oddać życie, ale nie ma takich, za które byłbym gotów zabić”. Przemoc w dzisiejszych czasach nie jest nam obcym i niezrozumiałym słowem.

Kilkukrotnie w ciągu dnia słyszymy o tym, że był kolejny zamach, mass media informują nas o następnych pobiciach, rozbojach, przemocy w domu, na ulicy, w szkole czy Internecie. Zatem można śmiało stwierdzić, że przyzwyczailiśmy się do słowa „przemoc”.

Jednak czy to przyzwyczajenie nie jest wielkim problemem, z którym powinniśmy się zmagać? Czy aby na pewno wiemy co to słowo oznacza?

Przemoc to „takie działania, które niezależnie od formy upośledzają ostatecznie moc kogoś, kto jest obiektem. Taki też jest cel przemocy, czyniącej z człowieka istotę bezwonną”. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i definiuje przemoc jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną. Wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Złe traktowanie drugiej osoby nie ma żadnych granic i dotyczy wszystkich jednostek, w każdym przedziale wiekowym. Przynosi wiele cierpienia, a ich konsekwencje odczuwane są nawet przez całe życie.

Jakie są rodzaje przemocy?

PRZEMOC FIZYCZNA: Popychanie, odpychanie, obezwładnienie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką i pięściami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, użycie broni

PRZEMOC PSYCHICZNA: Wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie groźb, szantażowanie,

wyzywanie, ograniczenia snu i pożywienia

PRZEMOC SEKSUALNA: Wymuszanie pożycia seksualnego, sadystyczne formy współżycia seksualnego, seks z osobami trzecimi, krytykowanie zachowań seksualnych, filmowanie podczas aktywności seksualnych, zmuszanie do oglądania zdjęć czy filmów pornograficznych

PRZEMOC EKONOMICZNA: Zabieranie zarobionych pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka

ZANIEDBANIE: Ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych i materialnych, pozostawianie dzieci bez opieki, zaniedbywania medyczne, brak zainteresowania realizacją obowiązku szkolnego dziecka

(Źródło: opracowanie własne na podstawie J. Mazur, Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2002, s. 38- 52.)

Stereotypy a przemoc domowa

Wiele przekonań i stereotypów sprzyja zjawisku przemocy w rodzinie. Usprawiedliwiają i dają społeczne przyzwolenie sprawcy. Natomiast z drugiej strony zniewalają ofiarę przemocy, bo sprawca działał słusznie, według ustalonych przekonań, z sygnałem o społecznym przyzwoleniu na takie zachowanie. Konsekwencje jednak są olbrzymie.

• Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna i nikt nie powinien się wtrącać –

Zawarcie małżeństwa czy wspólne zamieszkanie nie dają przyzwolenia na stosowanie przemocy. A społeczeństwo powinno reagować na ten problem, gdyż może spotkać każdego, niezależnie od zajmowanej pozycji;

• Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego –

tymczasem przemoc nie wynika z położenia społecznego, jest niezależna od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. „Niebieskie Karty” były zakładane w wielkich, bogatych apartamentach, a nierzadko ofiarami i sprawcami są wysoko usytuowane osoby więc nie jest to regułą.

• Przemoc ma miejsce wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele ofiary –

ofiary przemocy to nie tylko osoby z widocznymi na pierwszy rzut oka obrażeniami: siniakami, okaleczeniami, złamaniami. Pamiętajmy, że przemoc to także psychiczne obrażenia do których zaliczamy zmuszanie do określonych zachowań, zastraszanie czy poniżanie.

• Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył –

przekonanie to jest mylne, nikt nie zasługuje na bicie, nikt nie powinien być maltretowany bez względu na to, co powiedział czy jaką przyjmuje postawę. Nikt nie ma prawa stosować przemocy fizycznej.

• Nikt nie powinien interweniować w sprawach rodzinnych –

tymczasem przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym przez prawo, a nie wyłącznie „sprawą rodziny”. Każdy, kto był świadkiem przemocy w rodzinie ma obowiązek zgłoszenia tego odpowiednim służbom, a one zobowiązane są podjąć takie działania, by zaprzęść temu zjawisku i udzielenie wszelkiej pomocy ofiarom.

• Gwałt w małżeństwie nie istnieje –

w rozumieniu prawa gwałt jest doprowadzeniem innej osoby do poddania się czynowi nierządnemu lub do wykonywania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp (art. 197 k.k.). I nie ma takiego zapisu, że nie dotyczy to bliskich napastnika. Akt ślubu i wspólne życie nikomu takiego prawa nie odbiera.

• Ofiary przemocy w rodzinie wyolbrzymiają problem-

nie można uznać za wyolbrzymianie problemu szukania pomocy w sytuacji kiedy ofiara doświadczyła przemocy domowej, ma dotkliwe rany, uszkodzone narządy jest systematycznie głodzony, poniżany, ma ograniczoną wolność osobistą czy boi się wracać do własnego domu

• Osoby stosujące przemoc wobec bliskich są chore psychicznie –

choroba psychiczna nie ma bezpośredniego związku ze stosowaniem przemocy. Każdy akt przemocy to demonstracja siły, chęć przejęcia władzy i kontroli nad drugą osobą- nikt i nic nie może tego czynu usprawiedliwić.

• „Trzeba bić dzieci ażeby wyszły na ludzi -

badania dowodzą, że surowe traktowanie i wychowanie dzieci jest prawidłowe, a w przyszłości dzieci będą wdzięczne za takie wychowanie.

•Poziom społecznej aprobaty bicia dzieci powoli spada: tak w stosunku do form lżejszych (klapsy) jak i poważniejszych (lanie), spada też aproba dla kar fizycznych w wychowaniu

•Nadal jednak akceptacja bicia dzieci jest w Polsce wysoka: choć mniej aprobowane są poważniejsze postaci (lanie), to w odniesieniu do tzw. lżejszych postaci (klapsów) większość Polaków wykazuje aprobatę.

- Nadal też około jedna trzecia Polaków uznaje bicie za skuteczną metodę wychowawczą i akceptuje stosowanie kar cielesnych
 - Zachowania przemocy w wychowaniu występują w Polsce stosunkowo często: połowa aktualnych rodziców przyznaje się do stosowania klapsów, co trzeci posiadający dzieci przyznał, iż stosował lanie, a co szósty rodzic choć raz lanie zastosował.
- (Raport Rzecznika Praw Dziecka 2014)

Gdzie szukać pomocy?

BAZA TELEADRESOWA INSTYTUCJI POMOCOWYCH W ZAKRESIE REALIZACJI USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

[Tuta](#) [1] znajdują się dane teleadresowe podmiotów realizujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Organizacje pozarządowe udzielające pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Województwie Zachodniopomorskim
2. Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa – zgodnie z art. 46a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.)
3. Podmioty realizujące programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie w Województwie Zachodniopomorskim
4. Rejestr placówek udzielających tymczasowego schronienia – zgodnie z art. 48a ust. 11-13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.)
5. Wykaz gminnych zespołów interdyscyplinarnych

<https://www.archiwum-wzp.pl/aktualnosci/2-pazdziernika-2018-r-miedzynarodowy-dzien-bez-przemocy-0>